

بروز کونژکتیویت، هوردنولوم و شالازیون دوطرفه در ارتباط با مصرف ایزوترتینوین سیستمیک: یک گزارش موردی

سمن افخمی اردکانی^۱، شتیلا ترابی^۲، یحیی شاهرخی^۳

گزارش مورد

چکیده

مقدمه: عوارض زیادی نظیر عوارض چشمی، به دنبال مصرف ایزوترتینوین سیستمیک که برای درمان آکنه‌ی شدید استفاده می‌شود، گزارش شده است. در این مطالعه، یک مورد کونژکتیویت، هوردنولوم و شالازیون دوطرفه که در ارتباط با مصرف ایزوترتینوین خوراکی رخ داده است، گزارش می‌گردد.

گزارش مورد: بیمار خانم ۲۰ ساله‌ای بود که به دلیل آکنه‌ی شدید التهابی، تحت درمان با ایزوترتینوین خوراکی قرار گرفته و حدود ۴/۵ ماه پس از شروع درمان دچار کونژکتیویت، هوردنولوم و شالازیون دوطرفه شده بود. دو هفته پس از قطع درمان، علائم چشمی بیمار بهبود یافت، اما بار دیگر، پس از شروع ایزوترتینوین خوراکی (این نوبت با دز کمتر) کونژکتیویت بیمار عود کرد. به همین دلیل، ایزوترتینوین بیمار قطع شد.

نتیجه‌گیری: از آن جایی که وضعیت چشم بیمار دوطرفه بود، پس از قطع دارو، بیمار بهبود یافت و پس از شروع مجدد، بار دیگر بیماری عود نمود. به احتمال قوی، عوارض چشمی بیمار ثانویه به مصرف ایزوترتینوین است و یک یافته‌ی تصادفی نمی‌باشد.

واژگان کلیدی: ایزوترتینوین؛ آکنه؛ کونژکتیویت؛ هوردنولوم؛ شالازیون

ارجاع: افخمی اردکانی سمن، ترابی شتیلا، شاهرخی یحیی. بروز کونژکتیویت، هوردنولوم و شالازیون دوطرفه در ارتباط با مصرف ایزوترتینوین سیستمیک: یک گزارش موردی. مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۳۹۹؛ ۳۸ (۵۷۲): ۲۶۹-۲۶۷.

مقدمه

ایزوترتینوین، یک ایزومر 13-cis از All-trans retinoic acid، یک رتینوئید صناعی خوراکی و از مشتقات ویتامین A می‌باشد (۱). شایع‌ترین عارضه‌ی وابسته به دز این دارو، التهاب لب‌ها (Cheilitis) است که در حدود ۹۰ درصد بیماران تحت درمان دیده می‌شود. همچنین، خشکی پوست و مخاطات و افزایش حساسیت به آفتاب نیز از سایر عوارض شایع این دارو می‌باشد (۲). از دیگر عوارض چشمی ناشی از مصرف ایزوترتینوین خوراکی، به مواردی همچون اختلال ترشح غدد میومین، کراتوکونژکتیویت سیکا، کراتیت، افزایش اسمولاریته‌ی اشک و کاهش تحمل لنزهای تماسی اشاره شده است (۳-۴). شایع‌ترین عوارض چشمی مربوط به مصرف ایزوترتینوین شامل کونژکتیویت، هوردنولوم، شالازیون، بلفاریت، درد چشم و

خشکی چشم (Dry eye) بود. کونژکتیویت حاد، ۱/۷ برابر در بیمارانی که ایزوترتینوین خوراکی مصرف می‌کردند، نسبت به گروه شاهد شایع‌تر بود (۵). در این گزارش موردی، یک مورد کونژکتیویت، هوردنولوم و شالازیون دوطرفه هم‌زمان در یک بیمار تحت درمان با ایزوترتینوین خوراکی گزارش می‌گردد.

گزارش مورد

بیمار خانم ۲۰ ساله مورد آکنه‌ی شدید التهابی بود که به دلیل مقاومت به درمان موضعی و داکسی‌سایکلین خوراکی، برای وی در ابتدا ایزوترتینوین خوراکی با دز ۲۰ میلی‌گرم روزی یک عدد و پس از ۳/۵ ماه به دلیل عدم بهبود ضایعات، دز دارو به میزان ۴۰ و ۲۰ میلی‌گرم یک روز در میان تغییر یافت. بیمار پس از حدود یک ماه، دچار سوزش و

۱- دستیار تخصصی، گروه بیماری‌های پوست، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۲- استادیار، گروه بیماری‌های پوست، مرکز تحقیقات سالک جلدی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۳- پزشک عمومی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

نویسنده‌ی مسؤول: شتیلا ترابی؛ استادیار، گروه بیماری‌های پوست، مرکز تحقیقات سالک جلدی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۲۰ میلی گرم یک روز در میان برای بیمار شروع شد، اما به دلیل عود مجدد کنژکتیویت، مصرف دارو دوباره قطع شد.

بحث

این گزارش موردی نشان دهنده‌ی موردی از کنژکتیویت، هورثولوم و شالازیون دوطرفه ثانویه به مصرف ایزوترتینوین خوراکی می‌باشد. اگر چه احتمال هم‌زمانی تصادفی این موارد وجود دارد، اما به دلیل دو طرفه بودن آن و برطرف شدن وضعیت چشم بیمار به دنبال قطع ایزوترتینوین خوراکی و عود مجدد آن به دنبال مصرف مجدد، به احتمال قوی وضعیت چشم بیمار ثانویه به مصرف ایزوترتینوین ایجاد شده است. نکته‌ی مهم دوطرفه بودن شالازیون می‌باشد که در حالت عادی واقعه‌ای نادر و نشان دهنده‌ی اختلال دوطرفه‌ی غدد میومین است و اشاره به علتی سیستمیک همچون مصرف ایزوترتینوین دارد.

نتیجه‌گیری

اهمیت این گزارش موردی از این جهت می‌باشد که نیاز است به بیمارانی که قصد شروع ایزوترتینوین دارند، در زمینه‌ی علائم چشمی نیز هشدار داده شود تا در صورت نیاز ایزوترتینوین قطع و درمان لازم شروع گردد.

تشکر و قدردانی

در این مطالعه از هیچ منبع مالی ویژه‌ای استفاده نشده و هیچ کدام از نویسندگان تضاد منافی در این مطالعه برای اعلان نداشتند. تصاویر استفاده شده در این گزارش موردی با رضایت آگاهانه‌ی کتبی بیمار مورد استفاده قرار گرفت.

خارش لبه‌ی پلک و به دنبال آن، قرمزی اسکلرای هر دو چشم شد و پس از گذشت ۳۶ ساعت، دچار تورم، التهاب و گرمی پلک فوقانی بدون خروج چرک گردید، اما شکایتی از کاهش حدت بینایی نداشت (شکل ۱).

شکل ۱. نمای پلک‌های بیمار قبل از قطع درمان

در معاینه‌ی چشم‌ها، شواهد کنژکتیویت در هر دو چشم و التهاب پلک فوقانی در لبه‌ی مژه‌ها و متمرکز در قسمت Lateral با نمایی شبیه هورثولوم یا شالازیون مشاهده شد. در مشاوره‌ی چشم‌پزشکی درخواست شده جهت بیمار، تشخیص کنژکتیویت، هورثولوم و شالازیون دوطرفه به عنوان یکی از عوارض بسیار نادر ایزوترتینوین مطرح و توصیه به قطع دارو و استفاده از پماد اریترومايسين موضعی و قطره‌ی اشک مصنوعی شد. پس از دو هفته قطع دارو، علائم بیمار بهبود یافت. پس از گذشت یک ماه، ایزوترتینوین با دز کاهش یافته‌ی

References

- Melnik BC. Apoptosis may explain the pharmacological mode of action and adverse effects of isotretinoin, including teratogenicity. *Acta Derm Venereol* 2017; 97(2): 173-81.
- Pile HD, Sadiq NM. Isotretinoin. In: *StatPearls*. Treasure Island, FL: StatPearls Publishing; 2020.
- Almasaud JS, Alshammie FF, Alruwaili WS, Alharbi RF, Alghafee GA. Ocular adverse effects in patients with systemic isotretinoin in King Khaled Hospital, Hail, Saudi Arabia, 2018-2019. *EC Ophthalmology* 2018; 10(10): 801-6.
- Fraunfelder FT, Fraunfelder FW, Edwards R. Ocular side effects possibly associated with isotretinoin usage. *Am J Ophthalmol* 2001; 132(3): 299-305.
- Neudorfer M, Goldshtein I, Shamai-Lubovitz O, Chodick G, Dadon Y, Shalev V. Ocular adverse effects of systemic treatment with isotretinoin. *Arch Dermatol* 2012; 148(7): 803-8.

Bilateral Chalazion, Conjunctivitis, and Hordeolum Associated with Systemic Consumption of Isotretinoin: A Case Report

Saman Afkhami-Ardakani¹, Shatila Torabi², Yahya Shahrokhi³

Original Article

Abstract

Background: Several adverse effects (AEs) such as ocular AEs have been reported following systemic consumption of isotretinoin. Here, we report a case of bilateral chalazion, conjunctivitis, and hordeolum associated with systemic isotretinoin.

Case Report: A 20-year-old girl was treated with oral isotretinoin because of severe inflammatory acne, and developed bilateral chalazion, conjunctivitis, and hordeolum about 4.5 months after initiation of treatment. Two weeks after cessation of oral isotretinoin, patient's eye condition improved. However, after re-initiation of oral isotretinoin treatment with a reduced dose, her conjunctivitis relapsed; therefore, the treatment was once again terminated.

Conclusion: Since the patient's condition was bilateral, recovered after cessation of therapy; and once again, relapsed after re-initiation. It was most likely a complication of the medication and not a coincidence.

Keywords: Isotretinoin; Acne; Conjunctivitis; Hordeolum; Chalazion

Citation: Afkhami-Ardakani S, Torabi S, Shahrokhi Y. **Bilateral Chalazion, Conjunctivitis, and Hordeolum Associated with Systemic Consumption of Isotretinoin: A Case Report.** J Isfahan Med Sch 2020; 38(572): 267-9.

1- Resident, Department of Dermatology, School of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran

2- Assistant Professor, Department of Dermatology, Cutaneous Leishmaniasis Research Center, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran

3- General Practitioner, School of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran

Corresponding Author: Shatila Torabi, Assistant Professor, Department of Dermatology, Cutaneous Leishmaniasis Research Center, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran; Email: torabish@mums.ac.ir